

Nieuwe normen nertsenhouderschap; een kans of bedreiging

In januari 2011 zijn door Wageningen universiteit de nieuwe gemeten normen voor de nertsenhouderschap bekend gemaakt. In het rapport zijn de normen van een vijftal metingen bij vier nertsbedrijven weergegeven. De metingen hebben plaatsgevonden in de periode april 2009 tot maart 2010 en zijn primair bedoeld voor de normen van fijn stofemissie bij nertsen. Naast de fijn stofemissie is bij de bedrijven tevens ammoniak, geur, methaan en lachgas gemeten. In dit artikel wordt ingegaan op deze metingen, waarbij een vergelijk wordt gemaakt met de oude normen en de kansen en bedreigingen die de nieuwe norm biedt voor vergunningverlening.

Vast opgestelde pompen onder zeil met de slangen het gebouw binnen, deze bleven het hele jaar liggen.

Ing. R.J.M.B. Derks,
senior adviseur Geling Advies De Rips

Op basis van het onderzoek van de universiteit Wageningen zijn de volgende emissies bepaald (gemiddeld berekende emissiefactor \pm de afwijking tussen de bedrijven):

Fijnstof PM10 emissie:
 $8,1 \pm 3,6$ g/fokteefplaats per jaar

Ultra fijnstof PM2,5 emissie:
 $4,2 \pm 2,1$ g/fokteefplaats per jaar

Ammoniakemissie:
 $1,0 \pm 0,1$ kg/fokteefplaats per jaar

Geuremissie:
 $4,9 \pm 2,4$ OUE/fokteefplaats per s

Methaanemissie:
 $0,2 \pm 0,1$ kg/fokteefplaats per jaar

Lachgasemissie:
0 g/fokteefplaats per jaar

Voor de omgevingsvergunning (voorheen milieuvergunning) zijn een aantal normen van belang. Bij een milieutoets wordt namelijk gekeken naar luchtkwaliteit (PM10), geuren ammoniakemissie. Voor lachgas, methaangas en ultra fijn stof (PM2,5) gelden geen regels op nationaal niveau. Deze worden slechts gebruikt door de rijksoverheid

om te monitoren aan de Europese regels. Voor fijn stof (PM10) gelden de normen van een jaargemiddelde van $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ lucht en maximaal 35 overschrijdingsdagen van $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ lucht. Over het algemeen zullen alle nertsbedrijven kunnen voldoen aan deze regels. Nu de norm is vastgelegd geeft dit meer duidelijkheid en zekerheid bij een rechtsgang. Tot nu toe waren de normen namelijk geïnterpreteerd vanuit de pluimveehouderij.

Ammoniakemissie

Bij het verlenen van een omgevingsvergunning gelden voor de ammoniakemissie twee wetten. De Wet ammoniak en veehouderij voor de bescherming van alle zeer kwetsbare natuurgebieden en de Natuurbeschermingswet 1998 voor alle Europees en nationaal beschermde gebieden, de zogenaamde Natura2000-gebieden en natuurmonumenten. Voor de Wet ammoniak en veehouderij geldt een buffer van 250 meter tot de zeer kwetsbare gebieden. Wanneer een bedrijf binnen 250 meter van zo'n gebied zit kan het bedrijf niet meer uitbreiden in nertsen. Uitzondering hierop is als de nertsen nog niet emissiearm zijn gehuisvest. Er geldt namelijk een emissieplafond.

Bij de Natuurbeschermingswet geldt een depositieplafond. Dit betekent dat het bedrijf niet zomaar mag uitbreiden als de ammoniakdepositie uitbreidt op het betreffende gebied. Als referentiedatum geldt hierbij 7 december 2004. Wanneer bedrijven zijn uitgebreid in ammoniak sinds die datum (of gaan uitbreiden) is het verstandig hiervoor een natuurbeschermingswetvergunning aan te vragen. Uitbreiden is enkel mogelijk als er gesaldeerd wordt met andere bedrijven. Er mag per saldo geen verslechtering plaatsvinden in depositie op de betreffende gebieden. Uit het onderzoek van Wageningen universiteit is gebleken dat de ammoniakemissie per fokteef op 1,0 kg per dierplaats per jaar zou

liggen bij een emissiearme huisvesting (Groen Labelstal). Dit is opvallend hoog in vergelijking tot de nu geldende norm van 0,25 kg die is opgenomen in de Regeling ammoniak en veehouderij. Een natuurbeschermingswetvergunning wordt echter evenals de omgevingsvergunning afgegeven voor de hoeveelheid dieren. Dit betekent dat wanneer u bijvoorbeeld in 2003 een vergunning had voor 2.000 fokteven u een emissie had van 500 kg/jaar (2.000 teven * 0,25 kg/teef/jaar) en bijbehorende depositie. Wanneer het bedrijf in 2009 een nieuwe omgevingsvergunning heeft gekregen voor bijvoorbeeld 6.000 teven en de daarbij behorende 1.500 kg/jaar, zou voor het verschil van 1.000 kg en de daarbij behorende depositie nog een natuurbeschermingswetvergunning benodigd zijn. Wanneer deze is verkregen en de norm wordt in de Regeling ammoniak en veehouderij aangepast naar 1,0 kg, dan mogen de teven nog steeds gehouden worden. Mocht het echter zo zijn dat de norm van 1,0 kg per teef geldend wordt voordat het bedrijf de natuurbeschermingswetvergunning heeft verkregen, dan zal het bedrijf voor 4.000 kg en bijhorende depositie moeten salderen in plaats van 1.000 kg (6.000 teven min 2.000 teven * 1,0 kg/fokteef/jaar).

Geuremissie

Voor de geuremissie is de Wet geurhinder en veehouderij het toetsingkader bij een omgevingsvergunning. Voor de nertsenhouders gelden vaste afstanden afhankelijk van hoeveel fokteven er worden gehouden. Dit is bepaald in bijlage 2 van de Regeling geur-

hinder en veehouderij (zie kader).

Vanuit de nertsenbedrijven worden tot nu toe alleen afstanden aangehouden, maar met het onderzoek van Wageningen universiteit is er nu ook geuremissie bemeaten. Dit betekent dat net als bij vleesvee, pluimvee en varkens, nu ook de nertsen zijn om te rekenen naar de Europese norm van odour units (ou_e). Dit betekent dat wanneer de berekende norm van 4,9 ou_e/s/fokteef wordt opgenomen in bijlage 1 van de Regeling geurhinder en veehouderij, ook het bijbehorende verspreidingsmodel Vstacks gebruikt moet worden bij vergunningverlening. De geldende maximale geurnorm op een geurgevoelig object verschilt per gebied en is afhankelijk van onder andere de windrichting, ruwheid van het terrein, emissiepunthoogte en ventilatiesnelheid. Ten opzichte van de nu aan te houden afstanden wordt in de mogelijk nieuwe situatie duidelijk meer rekening gehouden met de technische uitvoering van stallen/hallen. Om te bekijken wat het effect is van de nieuwe emissiegegevens in vergelijking met de afstanden is een beperkt onderzoek gedaan naar het effect bij een kas of hal met natuurlijke ventilatie. In tabel 1 hieronder is bepaald hoeveel nertsenteven er in een kas van een bepaalde afmeting ongeveer gehouden kunnen worden. Vervolgens is in tabel 2 per afstandsstap bekeken bij hoeveel fokteven er welke kasafmeting benodigd was en wat dan de fictieve geurcontour zou zijn met die afstand rond de kas. Daarnaast is voor het verspreidingsmodel bekeken hoeveel odour units daarbij zouden vrijkomen.

Tabel 1

afmeting	aantal rijen	kooien/rij	aantal kooien	max. aantal fokteven	min. aantal fokteven
50x50	25	165	4125	1650	1031
75x75	37	250	9250	3700	2313
100x100	50	330	16500	6600	4125
125x125	62	415	25730	10292	6433
150x150	75	500	37500	15000	9375
175x175	87	580	50460	20184	12615

Tabel 2

aantal fokteven	omvang kas/hal	afstand tot bebouwde kom	afstand tot burgerwoning buitengebied	OU _e /s maximaal
1000	50x50	175	75	4900
1500	75x75	200	100	7350
3000	100x100	225	125	14700
6000	100x100	250	150	29400
9000	125x125	275	175	44100
12000	150x150	300	200	58800
15000	150x150	325	225	73500
18000	175x175	350	250	88200
21000	175x175	375	275	102900
24000	175x175	400	300	117600

Luchtzakken die gevuld werden voor de geurmeting. De gevulde luchtzakken worden meteen naar Wageningen gereden

Aanhanger met meet apparatuur, hier ging de lucht naar toe voor direct meting of vullen van flessen

BIJLAGE 2, ALS BEDOELD IN ARTIKEL 1, ONDERDEEL B

Bijlage 2, als bedoeld in artikel 3 (afstanden pelsdieren)

De afstanden, uitgedrukt in meters, voor nertsen worden als volgt bepaald

Pelsdieren

Rav. nr.	Diercategorie	Aantal fokteven				
		1-1000	1001-1500	1501-3000	3001-6000	6001-9000
H 1	Nertsen					
	Geurgevoelig object binnen bebouwde kom	175	200	225	250	275
	Geurgevoelig object buiten bebouwde kom	100	125	150	175	200

- In de berekening worden jongen en reuen buiten beschouwing gelaten.
- Indien meer dan 9000 fokteven worden gehouden, wordt de afstand voor elke extra 3000 fokteven met 25 meter vergroot.
- Indien de pelsdieren in emissiearme huisvesting worden gehouden, waarbij de ammoniakemisie kleiner dan of gelijk is aan 0,25 kg per dierplaats per jaar, worden de afstanden uit de tweede rij van de tabel ('buiten bebouwde kom') met 25 meter verkleind.
- Indien het geurgevoelig object onderdeel uitmaakt van een andere veehouderij, of op of na 19 maart 2000 heeft opgehouden deel uit te maken van een andere veehouderij, bedraagt de afstand tot dat geurgevoelig object:
 - ten minste 100 meter indien het geurgevoelig object binnen de bebouwde kom is gelegen.
 - ten minste 50 meter indien het geurgevoelig object buiten de bebouwde kom is gelegen.

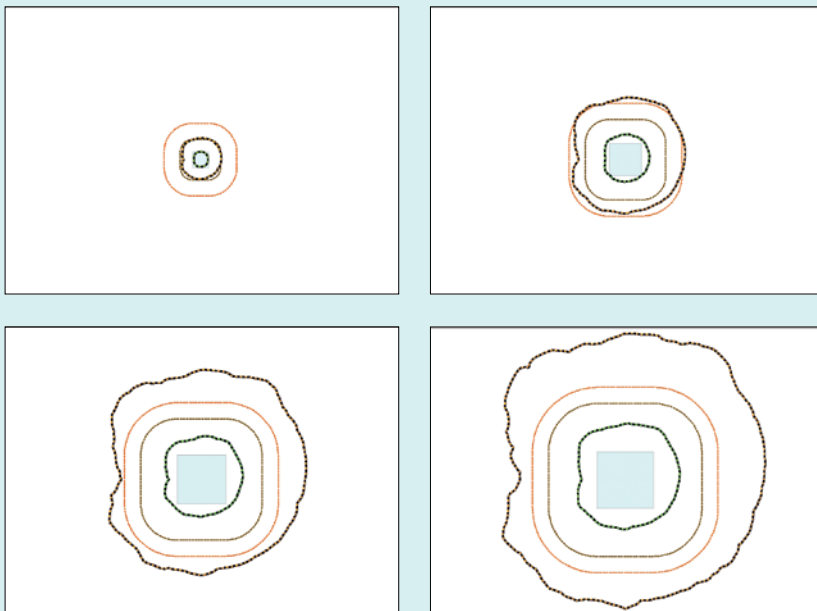

Filterbuizen in de aanhanger

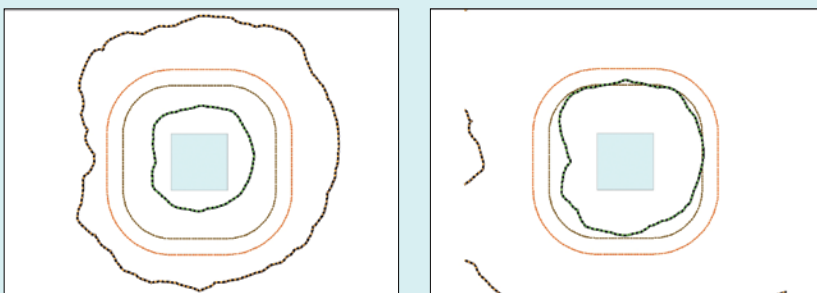

Meetapparatuur, permanent opgesteld

Met deze gegevens is in GIS voor elke stap inzichtelijk gemaakt wat de contour is vanaf het middelpunt van de kas in vergelijking met de vaste afstand. Hieronder is die van 1.000 teven, 6.000 teven, 15.000 teven en 24.000 teven weergegeven.

Het lichtblauwe vierkant is de kas. De stippenlijnen zijn de vaste afstanden tot een burgerwoning in het buitengebied (bruin) en de bebouwde kom (oranje). De grillige contouren zijn eveneens tot een burgerwoning in de kom (oranje) en het buitengebied (groen). Bij 6.000 fokteven komen beide contouren voor een burgerwoning in de bebouwde kom ongeveer overeen. Uiteraard is dit slechts een indicatie, want een lokale ruwheid van het terrein kan al tot grote verschillen leiden. Zie hiervoor onderstaande twee afbeeldingen van 24.000 fokteven bij een ruwheid van 0,1 en 0,3 (bij een ruwheidschaal van minimaal 0 en maximaal 1).

Hieruit is af te leiden dat bij een zeer open vlakte er nog voldoende ontwikkelruimte lijkt te zijn voor de nertsenhouderij in vergelijking tot de afstand tot burgerwoningen in het buitengebied. Deze komt nu overeen met de respectievelijke vaste afstand van de oude regelgeving. In geval het nertsenbedrijf nabij de bebouwde kom is gelegen, zullen eerder belemmeringen zijn voor de uitbreiding van het nertsenbedrijf.

Met de Wet geurhinder en veehouderij kunnen gemeenten ook een eigen geurbeleid vaststellen. Veel gemeenten beschikken al over een geurverordening. Met een geurverordening hebben deze gemeenten een oplossing gevonden voor het creëren van ruimte voor ontwikkeling van bijvoorbeeld woningbouw, het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden voor agrarische bedrijven, of het voorkomen van geurknelpunten in de toekomst. Een geurverordening vormt voor een gemeente vaak een sturingsinstrument voor gewenste en ongewenste ontwikkelingen. Nu de geuremissies van nertsen kunnen worden opgeteld bij de emissies van varkens en pluimvee kan de conclusie voor sommige gebieden, zoals landbouwontwikkelingsgebieden, zijn dat de geurnormen aangescherpt moeten worden omdat er anders ongewenste ontwikkelingen plaatsvinden door de cumulatieve geurbelasting. Het is de vraag wat de gemeente hiermee gaat doen. Gelet op vorenstaande kan in ieder geval geconcludeerd worden dat de nieuwe normen voor ammoniak- en geurregelgeving, zowel als kans als belemmering kunnen worden gezien voor de ontwikkeling van de nertsenbedrijven. Vraag is alleen of en wanneer deze normen worden overgenomen in de betreffende regelingen en daarmee toetsingskader vormen voor de verlening van de omgevingsvergunning.

Meetsensoren voor inlaat voor correctie (vanuit de shed gezien)